Region Stockholm

15

Yttrande över motion 2019:27 av Jonas Lindberg (V) om att inrätta utbildning till avancerad klinisk sjuksköterska

HSN 2019-1314

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Styrning och ekonomi
Tina Ekelund

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-09-05

HSN 2019-1314

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2019:27 av Jonas Lindberg (V) om att inrätta utbildning till avancerad klinisk sjuksköterska

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion om att inrätta utbildning till avancerad klinisk sjuksköterska. I motionen föreslår Jonas Lindberg (V) att Region Stockholm får i uppdrag att tillsammans med lämpligt lärosäte inrätta utbildning till avancerad klinisk specialistsjuksköterska, att utbildningen ska vara betald med full lön och utan krav på att jobba kvar i verksamheten efter utbildning, samt att region, lärosäte och verksamheter tillsammans bedömer inom vilka specialistområden som utbildningen till avancerad klinisk specialistsjuksköterska ska införas.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:27 av Jonas Lindberg (V)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämndenbeslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande och överlämnar detta till regionstyrelsen.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

I betänkandet Framtidens specialistsjuksköterska - ny roll, nya möjligheter, SOU 2018:77, är ett av förslagen en ny yrkesexamen som avancerad klinisk specialistsjuksköterska (AKS).

I det yttrande över betänkandet som Region Stockholm lämnade till Utbildningsdepartementet i februari 2019 (LS 2018-1280) är regionen i huvudsak positiv till förslaget men framhåller att en ny yrkesexamen på avancerad nivå kräver att behovet av funktionen finns och att sådana tjänster inrättas av vårdgivaren. I svaret som Region Stockholm lämnade har även framförts att behovet måste klarläggas men kan antas fylla en viktig funktion framöver.

Överväganden
Det råder brist på vidareutbildade sjuksköterskor inom flera områden inom hälso- och sjukvården i Region Stockholm. Det är därför angeläget att få sjuksköterskejobbet, med vidareutbildning, attraktivt. Frågan gäller inte bara själva möjligheten att vidareutbilda sig utan också att ha bra arbetsvillkor. Lönen och betald vidareutbildning är viktiga delar, andra är att ha bra arbetsmiljö, bra arbetstider och att få använda sin kompetens i det dagliga arbetet. Det är viktigt att det finns strukturer som gör att det blir skillnad i vad man gör efter en vidareutbildning.

Specialistsjuksköterskeutbildningar motsvarar inte dagens behov och är inte heller utformade för den kompetens som behövs i framtidens hälso- och sjukvård. Hälso- och sjukvårdsnämnden ser snarare ett behov av betydligt fler specialistinriktningar för sjuksköterskor än de som finns idag. Det är av stor vikt att en nationell likvärdighet uppnås avseende specialistinriktningar och att sjukvårdshuvudmännen får ett betydligt större inflytande över universitetens och högskolornas utbud av specialistsjuksköterskeinriktningar för att dessa bättre ska motsvara hälso- och sjukvårdens behov av specialistkompetens.

Nämnden har, med hänvisning till ovan, därför inte för avsikt att förekomma ett nationellt beslut och lagförslag avseende frågan om inrättandet av utbildning till avancerad klinisk sjuksköterska i enlighet med de förslag som framgår i betänkandet SOU 2018:77.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget bedöms inte få några konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget bedöms inte få några konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget bedöms inte få några konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Förslaget bedöms inte få några administrativa konsekvenser.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Margareta Tufvesson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Björn Eriksson, 2019-09-05

Ankom
Region Stockholm
2019 -05- 07
Dnr. RS2019-0635

Region Stockholm

2019:27

Region Stockholm
2019-05-07

Motion av Jonas Lindberg (V) om att inrätta utbildning till avancerad klinisk specialistsjuksköterska

Sjukvården står inför stora kompetensförsörjningsproblem. Likaså blir vården mer specialiserad och avancerad. Fler patienter lever idag längre med sjukdomar och behovet av bättre samordning mellan olika vårdnivåer är större än någonsin. Vi befinner oss också i en förändringsprocess där primärvårdens uppdrag och uppgifter växer och behöver utökas ytterligare. Då är det också viktigt att utflödet från sjukhusen fungerar bättre liksom att kompetensen inom primärvården ökar hos de professioner som finns där för att kunna möta det nya uppdraget.

I Sverige råder idag stor brist på specialistutbildade sjuksköterskor. Tyvärr tycks vi se en trend där andelen sjuksköterskor som specialistutbildar sig sjunker. Det är en dyster utveckling parallellt med att sjukvården har ett ökat behov av fler specialister – inte färre. I många andra länder finns dessutom ytterligare en specialistnivå för sjuksköterskor som idag saknas i Sverige: avancerad klinisk specialistsjuksköterska. Deras kompetens tillför mycket och de har kunnat axla viktiga roller inom primärvård och på akutsjukhus genom att självständigt kunna ronda patienter och ordinera undersökningar, liksom att sköta utskrivningar och vårdprocesser.

I Sverige finns för tillfället enbart en utbildning till avancerad klinisk specialistsjuksköterska inom kirurgisk vård och den ligger i Linköping. En del har på egen hand utbildat sig mot primärvård och då gått utbildningen i Finland. Totalt räknar man med att det finns drygt 30 sjuksköterskor med denna särskilda specialistkompetens i Sverige. I USA finns över 220 000, i Nederländerna 3000. Nationellt i Sverige har utredningen som tittat på framtidens utbildningar till specialistsjuksköterska bland annat föreslagit att denna specialistnivå bör inrättas i Sverige. Enligt utredarna skulle avancerade kliniska specialistsjuksköterskor kunna stå för den kontinuitet som vården saknar i dag, exempelvis när det gäller glappet mellan sjukhus och primärvård. Utbildningen som idag bedrivs på Linköpings universitet är på heltid i två år. Efteråt blir det en tydlig klinisk karriär för de berörda sjuksköterskorna som fortsatt får jobba mer självständigt med patienter. Idag innebär tyvärr många ”karriärtjänster” för sjuksköterskor att de tar klivet bort från patientmötet och istället får administrativa roller och uppgifter.

Då Linköping redan har gått före den nationella utredningens förslag, som ännu inte presenterats i någon proposition, bör även Region Stockholm kunna göra det. Vi har många lärosäten i regionen med erfarenhet av att bedriva specialistutbildningar på olika nivåer och vår sjukvård behöver och kan inte vänta på detta nödvändiga kompetenstillskott. Det är också en viktig åtgärd för att bli en bättre och mer attraktiv arbetsgivare.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås Regionfullmäktige besluta:

att Region Stockholm (regionstyrelsen) får i uppdrag att tillsammans med lämpligt lärosäte inrätta utbildning till avancerad klinisk specialistsjuksköterska

att specialistutbildningen ska vara betalad med full lön, omfattas av kollektivavtal och att det inte ska finnas krav på att sjuksköterskan under utbildning måste jobba kvar inom sin verksamhet en viss tid efter genomförd utbildning

att Region Stockholm, lärosätet och verksamheterna tillsammans bedömer inom vilka specialistområden som utbildningen till avancerad klinisk specialistsjuksköterska ska införas

Jonas Lindberg (V)